

Bezoekadres
Jodenbreestraat 25
1011 NH Amsterdam

Gemeente Amsterdam

Postbus 2758
1000 CT Amsterdam
Telefoon 020 552 9111
Fax 020 552 7787
info@dro.amsterdam.nl
www.dro.amsterdam.nl

Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC)

Stadsdeel Nieuw- West
Afdeling Juridische Zaken
T.a.v. Mevrouw H. Philippart
Postbus 2003
1000 CA Amsterdam

Datum
Ons kenmerk
Behandeld door
Doorkiesnummer
E-mail

N. Bosch
020 552 7953
n.bosch@dro.amsterdam.nl

Onderwerp
Advies voorontwerp bestemmingsplan Rembrandtpark

Geachte mevrouw Philippart,

Op 2 januari 2012 heeft u een advies gevraagd in het kader van artikel 3.1.1 WRO voor het bestemmingsplan Rembrandtpark, gelegen in Amsterdam Nieuw-West. Aangezien het hier gaat om een initiatief in de Hoofdgroenstructuur is een advies van de Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC) vereist. De TAC is gehouden haar adviezen te baseren op de richtlijnen die zijn vastgelegd in het instrumentarium Hoofdgroenstructuur van de 'Structuurvisie Amsterdam 2040 - Economisch sterk en duurzaam'.

In 2008 heeft de TAC een negatief advies afgegeven inzake een verklaring van geen bezwaar betreffende de vervanging van een illegale beheerderskeet door een beheerderswoning.

Beleidskader Structuurvisie

Het Rembrandtpark is in de Structuurvisie Amsterdam 2040 opgenomen als groentype 'stadspark'. Daarbij is een onderdeel getypeerd als 'volkstuintuin/schoolwerktuin'. De volgende richtlijnen gelden voor het groentype 'stadspark':

Stadspark	
Gebruik, gewenste beleving	Een groene, park- tot tuinachtige omgeving in een stedelijke context. Specifieke voorzieningen voor diverse doelgroepen zijn aanwezig. Natuurlijke elementen en tuin- en landschapsarchitectonische kwaliteiten vormen bijzondere attracties.
Gewenste zonering	Entreezone, parkzone met intensief en extensief gebruikte delen. Extensief gebruikte delen bij voorkeur met natuurlijk karakter (natuurzone).
Type beheer	Intensief tot extensief.
Ontsluiting	Maximaal.
Bezoekersdruk	Intermediair tot hoog.
Voorbeelden	Erasmuspark, Eendrachtspark, Baanackerspark, Gijsbrecht van Aemstelpark, Sloterpark, Noorderpark, Westerpark, Vondelpark.
Beleidsintentie	<p>Hoge bezoekersaantallen en een hoge gebruiksintensiteit. De voorzieningen en de ontsluiting moeten erop afgestemd zijn zoveel mogelijk mensen te bedienen, zonder dat het groene karakter verloren gaat. Binnen de randvoorwaarden van het recreatieve gebruik moet het beheer erop gericht zijn dat het park zoveel mogelijk verschillende soorten planten en dieren herbergt.</p> <p>Parken mogen niet opgevuld worden met verspreide, maar dominante bebouwing.</p> <p>Het cultuurhistorisch karakter moet in stand blijven.</p> <p>Het gebied moet zorgvuldig beheerd worden volgens een goedgekeurd beheerplan.</p> <p>Evenementen die aansluiten bij de mogelijkheden, het karakter, de omvang en de opzet van het park (bijvoorbeeld culturele en muzikale voorstellingen, sportevenementen en manifestaties).</p>
Inpasbare voorzieningen	<p>Entree- en parkzone: Informatieborden, kiosk of andere kleinschalige horecavoorziening, kleine sport/spel voorzieningen zoals kinderspeelplaats, speelweide, kinderbadje, fitnessstoel, kinderboerderij, centrum milieueducatie, verhard basketbalveld, kunstwerken e.d.. Tijdelijke toiletten (bijvoorbeeld bij evenementen of in de zomer bij de kinderbadjes).</p> <p>Groote en uitvoering van de voorzieningen is afhankelijk van de grootte en de gebruiksintensiteit van het park.</p> <p>Natuurzone: Groene attracties zoals een natuurpad, rosarium of kruidentuin. Natuurlijke elementen mogelijk, zoals een natuurvriendelijke oever of bloemenweide.</p> <p>Geen parkeervoorzieningen. Oplossingen voor parkeren ten behoeve van voorzieningen moeten buiten het park worden gevonden.</p> <p>In totaal mag maximaal 5% van het stadspark verhard en/of bebouwd zijn.</p> <p>Vorkomen dat parken een overmaat aan voorzieningen krijgen.</p> <p>Nieuwe infrastructuur alleen als dat een recreatieve meerwaarde geeft.</p>

De volgende richtlijnen gelden voor het groentype 'volkstuintuin/schoolwerktuin':

Volkstuinpark/schoolwerktuin	
Gebruik, gewenste beleving	<p>Onderscheid wordt gemaakt tussen volkstuinparken in de stadsrand en verder weg gelegen tuinparken. In deze laatste vindt relatief meer verblijfsrecreatie plaats.</p> <p>Volkstuinen zijn bedoeld voor dag- of verblijfsrecreatie, met onderhoud van sier- en groentetuinen als dagelijkse bezigheid. Voor de belevingskwaliteit zijn belangrijk: een gevoel van afstand tot de stad, de verzorgdheid en aantrekkelijkheid van het complex (waarbij onderhoud een doorslaggevende rol speelt) en de sociale samenhang binnen het park.</p> <p>Het volkstuinpark moet mede een publieksfunctie vervullen, bijvoorbeeld door middel van een voorlichtingscentrum of kleine markt in de entreezone.</p> <p>Indien deel uitmakend van een recreatief of ecologisch netwerk, moet het park ook een groene wandel- of fietsroute of ecologische verbingszone bezitten.</p> <p>Bebouwing en verharding moeten ondergeschikt blijven aan de groenfunctie.</p> <p>Schoolwerkten zijn specifiek bestemd om schoolkinderen groente, fruit en bloemen te laten kweken. Schoolwerkten hebben een educatieve ruimte nodig en een beheergebouw. De publieksfunctie is beperkt.</p>
Gewenste zonering	<p>Entreezone met verenigings- en publieksvoorzieningen.</p> <p>Tuinparken, gescheiden door hagen, windsingels en dergelijke.</p> <p>Bij volkstuinparken: doorgaande routes, ingericht als recreatieve wandel- en fietsroute.</p> <p>Buitensingel en ringsloot, natuurvriendelijk ingericht en beheerd.</p>
Type beheer	Intensief. Natuurlijke delen extensief.
Ontsluiting	Maximaal.
Bezoekersdruk	gemiddeld (volkstuinparken), laag (schoolwerkten).
Voorbeelden	Sloterdijkmeer/Ons Genoegen, Amstelglorie, Ons Buiten, Klein Danzig, schoolwerkten Baanackerspark.
Beleidsintentie	<p>Volkstuinparken dienen een openbaar karakter te krijgen.</p> <p>Stimuleren van culturele voorzieningen die passen bij het gebied (bijvoorbeeld beeldentuin).</p> <p>Schoolwerkten dienen primair het onderwijs.</p> <p>Voor elk park is een beheerplan nodig voor het gemeenschappelijke groen volgens Nationaal Keurmerk Natuurlijk Tuinieren.</p> <p>Alleen op de verblijfsrecreatieve tuinparken is het toegestaan gedurende april t/m september te overnachten.</p> <p>Kleinschalige evenementen (bijvoorbeeld informatiemarkt, culturele voorstellingen).</p>
Inpasbare voorzieningen	<p>Bebouwing en verharding, ondergeschikt aan de groenfunctie.</p> <p>Kleinschalige voorzieningen voor tuinverenigingen.</p> <p>Volkstuinparken: Voorzieningen die het medegebruik stimuleren, zoals wandelpaden, kleinschalige horeca, kinderspeelplaats, sportveldjes, kunstobjecten.</p> <p>Voorzieningen gericht op natuureducatie.</p>

Het plan

Het bestemmingsplan voor het Rembrandtpark is hoofdzakelijk conserverend van aard. Het plangebied beslaat niet het gehele park; het meest zuidelijke deel, grenzend aan het Andreas Ensemble, is reeds eerder in het bestemmingsplan voor dat gebied vastgelegd.

Een groot deel van de bebouwing binnen dit bestemmingsplangebied valt buiten de begrenzing van de Hoofdgroenstructuur, onder andere de woontorens met bijbehorende parkeerfaciliteiten. Daarmee zijn slechts drie bestemmingen in het bestemmingsplan relevant voor dit advies, namelijk Groen 1 (noordelijk deel van het park), Groen 2 (zuidelijk deel van het park) en Verkeer 1 (Postjesweg). In de bestemming Groen 1 is opgenomen parkeren – echter op de kaart aangeduid buiten de Hoofdgroenstructuur. Verder zijn onder andere opgenomen water, de aanwezige schoolwerkten, de kinderboerderij en de bouwspeelplaats inclusief een

bedrijfswoning/dienstwoning. Voor deze voorzieningen is een bebouwingsoppervlak opgenomen dat min of meer overeenkomt met de huidige bebouwing. In de bestemming Groen 2 zijn onder andere parkeren – ook hier buiten de Hoofdgroenstructuur - en water opgenomen.

Het verhardings-/bebouwingspercentage voor het groentype 'Stadspark' is berekend op 11,6 %. Dit is inclusief de Postjesweg. Als deze buiten beschouwing wordt gelaten, dan geldt voor het noordelijke deel van het plangebied een verhardings-/bebouwingspercentage van 9% en voor het zuidelijke deel 8%. In de bestemming Groen 1 en 2 is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor de realisatie van één horecavoorziening van categorie 1, uitsluitend zijnde restaurant, café, lunchroom en/of ijssalon van maximaal 120 m². Deze wijzigingsbevoegdheid is bedoeld om ruimte te bieden aan de ambitie om het park een meer metropolitaan karakter te geven en aansluiting te vinden bij de herstructurering van Nieuw-West en de uitrol van het centrummilieu. Een wijzigingsplan zal getoetst worden op landschappelijke inpasbaarheid en dient milieutechnisch aanvaardbaar en economisch uitvoerbaar te zijn. In de regels is bepaald dat er alleen gebouwd mag worden als er sprake is van vervangende nieuwbouw. Het bestaand bebouwd oppervlak in de Hoofdgroenstructuur wordt niet vergroot.

Naast deze mogelijke wijziging wordt als enige toekomstige ontwikkeling gezien de uitbreiding van de schooltuinen in verband met een uitplaatsing van de bestaande schoolwerktuinen ter plaatse van de Jan Tooroplocatie. Deze uitbreiding met 1770 m² extra schoolwerktuinen zal echter volledig binnen de huidige begrenzing van het terrein van de bestaande schoolwerktuinen kunnen plaatsvinden zonder extra bebouwing. De bestemmingsplanregels voorzien niet in een mogelijkheid tot uitbreiding daarvan. Voor water is het huidige wateroppervlak, 55.000 m², als minimum in de regels opgenomen.

Advies

Op grond van de door u verstrekte informatie (aanvraag advies van 2 januari 2012, voorontwerp bestemmingsplan Rembrandtpark met toelichting, regels en kaart d.d. 1 december 2011) constateert de TAC dat dit conserverende plan in algemene zin inpasbaar is in de Hoofdgroenstructuur. De TAC complimenteert de opsteller dat er geen open eindjes in het plan zitten en dat er in de toelichting op serieuze wijze rekenschap is gegeven van het feit dat het park onderdeel uitmaakt van de Hoofdgroenstructuur. Wel vraagt de TAC de hierna te benoemen aandachtspunten te betrekken bij het vervolg.

De TAC heeft als primaire taak om plannen te toetsen op hun inpasbaarheid in de Hoofdgroenstructuur. Hierbij ziet ze er op toe dat de ambitie die bij het plan wordt uitgesproken, vertaald is in een goed doordacht ontwerp dat op termijn een kwaliteitsimpuls voor de Hoofdgroenstructuur impliceert. Het voorliggende bestemmingsplan voldoet in grote lijnen aan de regels die er vanuit het instrumentarium van de Hoofdgroenstructuur gelden voor het groentype 'stadspark'.

De vraag is echter of dit park op termijn ook gediend is met een dergelijk conserverend bestemmingsplan. In lijn met het wensbeeld uit de Structuurvisie geeft u aan dat u het park een meer metropolitaan karakter wilt geven om zo aansluiting te vinden bij de herstructurering van Nieuw-West en de uitrol van het centrummilieu. De TAC ondersteunt een dergelijke ambitie op deze locatie in de stad, maar zet vraagtekens bij de wijze waarop er vervolgens invulling aan wordt gegeven. U denkt te kunnen volstaan met de toevoeging van een horecavoorziening, maar daarmee wordt voor de langere termijn geen goed functionerend park gecreëerd. De TAC heeft er begrip voor dat in deze tijden van crisis het investeringsbudget voor de korte termijn beperkt is, maar zou graag in de toelichting een passage toegevoegd zien waarin een doorkijk in de richting van de langere termijn wordt gegeven. Een dergelijke impressie van een langetermijnvisie voor het park als geheel biedt sturing aan c.q. aanknopingspunten voor keuzes bij meer kleinschalige ingrepen op de korte termijn.

Naar de mening van de TAC kan 'water' een thema zijn om het park in de richting van de toekomst een specifieke identiteit mee te geven. Tegelijkertijd kan dat thema echter een bedreiging voor het groen impliceren als een en ander niet goed doordacht wordt geïntroduceerd. In de bestemming 'Groen' is nu een minimum oppervlakte water opgenomen van 55.000 m², conform de bestaande situatie. Aangezien er geen maximum wordt vastgelegd is de toevoeging van water mogelijk. Extra water is vanuit het groen echter niet zonder meer wenselijk. De toevoeging van water kan worden gebruikt om een kwaliteitsimpuls te geven aan het groen of de beleving van het groen. Vanuit recreatief oogpunt zou hierbij gedacht kunnen worden aan het uitbreiden van de waterrecreatieve gebruiksmogelijkheden, waaronder de aansluiting van het watersysteem op die van aangrenzende groengebieden, zoals de Sloterplas. Als niet duidelijk is dat de toevoeging van water wordt gebruikt om het ter plekke aanwezig groen een dergelijke kwaliteitsimpuls te geven, dan is die opgave niet inpasbaar in de Hoofdgroenstructuur. Dat is conform de Algemene richtlijnen voor inpasbaarheid zoals opgenomen in de Structuurvisie Amsterdam 2040 (p. 244). Daar wordt duidelijk gesteld dat waterbergingsopgaven niet mogen worden afgewenteld op de groengebieden.

Het verhardings/bebouwingspercentage is een ander belangrijk aandachtspunt. De TAC onderkent dat het Rembrandtpark aan een opknopbeurt toe is conform de stedelijke ambitie. Volgens de richtlijnen voor het groentype 'stadspark' mag maximaal vijf procent van het park bebouwd en/of verhard zijn. De TAC constateert dat het Rembrandtpark als geheel dit percentage op dit moment al ruimschoots overschrijdt, ook als de verharding van de Postjesweg niet wordt meegerekend. Uitgaande van de bestaande situatie is er geen directe aanleiding om dit percentage terug te brengen. Bij een eventuele renovatie of vervanging van de bestaande bebouwing moet echter worden gestreefd naar een combinatie van functies om op die manier het groen meer ruimte geven en het bebouwings-/verhardingspercentage terug te brengen. Verder moet bij een komende opknopbeurt van het park worden

gelet op de plaatsing van het nieuwe programma en op de landschappelijke inpassing daarvan.

Destijds is het een keuze van uw stadsdeel geweest om de legalisering van een beheerderswoning door te zetten. De TAC adviseerde daar destijds negatief op, maar beschouwt deze woning nu als zijnde een bestaande situatie.

De TAC onderschrijft het nut en de noodzaak van de realisatie van een kleinschalige horecavoorziening. Het gehanteerde maximale oppervlak van 120 m² acht de TAC aanvaardbaar. Gezien de huidige zonering in het parkontwerp, met een natuurlijk karakter in het zuidelijk gedeelte, acht ze plaatsing ervan in het noordelijke deel van het park wenselijk. Wel krijgt de TAC de uitwerking van het ontwerp graag ter advisering voorgelegd, vooral met het oog op de locatie en de samenhang met de totale verharding van het park.

De herstructurering van het Getronicsgebouw kan een belangrijke impuls voor het toekomstig gebruik van het park teweeg brengen. Hoewel het gebouw zelf buiten de Hoofdgroenstructuur is gelegen, dient er bij de inrichting van de openbare ruimte op te worden gelet dat het gebouw meer als een onderdeel van het park ervaren kan worden.

Hoogachtend,

Prof. dr. G.J. Borger
Voorzitter van Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur